

Er ref. KN2024/02514
Jan-Olof Lundgren
osman.djibril@regeringskansliet.se

Klimat- och näringslivsdepartementet
Miljöprövningsenheten
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Vår ref. Johan Bruce
johan.bruce@skogsindustrierna.se

Remissyttrande från SKGS om Betänkandet Vindkraft i havet – En övergång till ett auktionssystem (SOU 2024:89)

Sammanfattning

SKGS tackar för möjligheten att yttra sig om betänkandet Vindkraft i havet – En övergång till ett auktionssystem (SOU 2024:89).

SKGS Ställer sig positiva till att ett auktionssystem för havsbaserad vind införs och vill särskilt poängtera följande:

- SKGS stödjer utredningens slutsats att ett auktionssystem för vindkraft bör införas snarast möjligt.
- Ett auktionssystem innebär en övergång från ett prövningsbaserat system till ett planeringsbaserat system, vilket ställer större krav på att regering och myndigheter tar fram underlag och planer för vilka behov Sverige har av ny elproduktion, vilka förmågor den bör ha och var den bör placeras.
- För att möta industrins och övriga samhällets efterfråga på el till en konkurrenskraftig kostnad är det troligt att havsbaserad vind behöver byggas ut innan ett auktionssystem kan finnas på plats. För att möta detta behov behövs en övergångslösning för projekt som redan har tillstånd.
- Det saknas idag förutsättningar för att bygga havsbaserad vindkraft på kommersiella grunder, varför ett statligt stöd behöver ingå i övergångslösningen och potentiellt i ett framtida auktionssystem.

SKGS yttrande

Enligt SKGS uppdaterade analys kommer industrins elbehov att öka med mellan 67 och 83 TWh till 2035. Till det tillkommer en ökad elanvändning i transportsektorn samt datacenter. Det mest kostnadseffektiva sätt att få ny elproduktion på plats i närtid innan dess att ny kärnkraft kan vara på plats, tidigast kring 2035, är att bygga ut den landbaserade vindkraften. Regeringen har föreslagit ett flertal åtgärder för att underlätta för en utbyggnad av landbaserad vind, bland annat ersättning till kommuner motsvarande fastighetsskatten samt ersättning till närboende. Det råder dock stora osäkerheter om den landbaserade vindkraften trots det kan byggas ut i en tillräcklig takt och i synnerhet i södra Sverige.

Enligt preliminära analyser skulle det innebära att det skulle behöva byggas mellan 10-20 TWh havsbaserad vind fram till 2035 för att möta det ökade behovet av el även om landbaserad vind kan byggas ut i nuvarande takt och att en stor andel av denna kan placeras i södra Sverige. Om förutsättningarna för landbaserad vindkraft i södra Sverige (SE3 och SE4) inte tillåter en tillräcklig utbyggnad kan behovet av att bygga havsbaserad vindkraft i södra Sverige vara större än vad som anges ovan.

SKGS välkomnar förslaget om att Sverige, på liknande sätt som övriga europeiska länder, inför ett auktionssystem för havsbaserad vind. Ett auktionssystem möjliggör för staten att i ett tidigt skede i processen hantera och värdera de intressekonflikter som finns. Ett auktionssystem kan med fördel kombineras med riskdelnings och prisgarantier om det behövs.

Ett auktionssystem innebär en övergång från ett prövningsbaserat system till ett planeringsbaserat system. Det ställer därför större krav på att regering och myndigheter tar fram underlag och planerar för vilka behov Sverige har av ny elproduktion, vilka förmågor den bör ha och var den bör placeras. Ett planeringsbaserat system för havsbaserad vind underlättar även för planeringen av det övriga kraftsystemet.

Ett auktionssystem förväntas inte kunna leverera ny havsbaserad vindkraft innan 2035. Om regeringen gör bedömningen att ny havsbaserad vindkraft behövs innan dess att ett auktionsbaserat system kan leverera ny elproduktion behövs en övergångslösning för att möjliggöra utbyggnaden av någon eller några av de befintliga projekten. SKGS anser att alternativ 3 i utredningen "Att ge tillstånd eller tillåtlighet till ett lämpligt urval av befintliga projekt och tillhandahålla statlig prissäkring eller liknande åtaganden" är det förslag som kan bidra med en utbyggnad av havsbaserad vind i närtid.

SKGS anser att regeringen:

- Snarast inför ett auktionssystem för havsbaserad vind.
- Ger lämplig myndighet(er) i uppdrag att utreda om och i så fall hur stora volymer havsbaserad vind som behöver byggas ut för att säkra konkurrenskraftiga elkostnader i hela Sverige.
- Utreda hur en övergångslösning för befintliga havsvindsprojekt ska utformas inklusive riskdelning och prissäkring.

Parallellt med utformningen av ett auktionssystem för havsbaserad vind och en övergångslösning för befintliga projekt behöver arbetet med att ta bort hinder för övriga fossilfria kraftslag fortsätta, inte minst kärnkraft, landbaserad vind, vattenkraft och kraftvärme.

SKGS utgångspunkt

De i SKGS ingående branschorganisationerna; Skogsindustrierna, IKEM Innovations- och kemiindustrierna, Svemin och Jernkontoret samlar landets mest elintensiva företag. Företagen är globalt konkurrensutsatta och verksamheten utmärker sig genom långtgående förädling till högkvalitativa och specialiserade produkter. SKGS vill understryka vikten för våra företag av en säker elförsörjning med lågt klimatavtryck till konkurrenskraftiga kostnader som en förutsättning för fortsatt tillväxt och omställning.

Vår rapport Industrins elbehov till 2035 pekar på ett ökat elbehov på mellan 67 och 83 TWh till 2035. En effektiv och stabil överföring av el till lägsta möjliga kostnad är därmed en helt avgörande förutsättning för den omställning som industrin står i begrepp att genomföra.

Stockholm 11 april 2025

Johan Bruce

Verksamhetsansvarig SKGS